

Tratat
între România și Republica Federativă a Braziliei
privind asistența judiciară reciprocă în materie penală

România și Republica Federativă a Braziliei, denumite în continuare „Părți”,

Având în vedere angajamentul Părților pentru consolidarea cadrului lor juridic de cooperare în materie penală,

Având în vedere și convențiile multilaterale relevante în acest domeniu, în special Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, Convenția Națiunilor Unite contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope și instrumentele universale împotriva terorismului,

Dorind să îmbunătățească eficiența autorităților de aplicare a legii ale ambelor părți în investigarea și cercetarea infracțiunilor și să combată infracțiunile de o manieră cât mai efectivă ca un mijloc de protejare a societăților lor democratice și a valorilor comune,

Recunoscând importanța deosebită în combaterea infracțiunilor grave incluzând corupția, spălarea de bani și traficul ilicit de persoane, arme de foc, muniții, explozivi, terorism și finanțarea terorismului,

Reafirmând Tratatul de extrădare dintre România și Republica Federativă a Braziliei, semnat la Brasilia, în 12 august 2003,

Exprimând dorința lor de a încheia un instrument juridic modern de asistență judiciară în materie penală,

Au convenit următoarele:

ARTICOLUL 1
Scopul asistenței

1. Părțile își acordă reciproc, în conformitate cu prevederile prezentului Tratat, asistența judiciară cea mai largă posibil, în legătură cu cercetarea, urmărirea și prevenirea infracțiunilor și în procedurile de judecată referitoare la cauze penale.
2. Asistența judiciară reciprocă cuprinde:
  - a) notificarea de acte;
  - b) luarea de mărturie sau de declarații ale persoanelor, inclusiv prin videoconferință;
  - c) transferul temporar al persoanelor deținute;
  - d) percheziția și sechestrul;
  - e) comunicarea de documente, procese verbale, elemente de probă și obiecte;

- f) localizarea sau identificarea persoanelor sau a obiectelor;
  - g) identificarea, localizarea, indisponibilizarea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și asistența în proceduri legate de acestea;
  - h) restituirea bunurilor;
  - i) transmiterea spontană de informații;
  - j) alte forme de asistență permise de legile Părții solicitate și convenită de Autoritățile Centrale ale Părților.
3. Asistența se acordă chiar dacă infracțiunea care stă la baza cererii nu este pedepsită de legea ambelor Părți. Atunci când cererea este formulată pentru percheziția și sechestrarea de probe sau pentru indisponibilizarea sau confiscarea produselor sau instrumentelor infracțiunii, Partea solicitată poate, la aprecierea sa, să ofere asistență în conformitate cu legea sa internă.

ARTICOLUL 2 Autoritățile Centrale

1. Fiecare Parte desemnează o Autoritate Centrală pentru transmiterea și primirea cererilor formulate în baza prezentului Tratat.
2. Pentru scopurile prezentului Tratat, Autoritățile Centrale sunt Ministerele de Justiție ale fiecăreia dintre Părți.
3. Autoritățile Centrale comunică direct între ele, fără a fi exclusă comunicarea pe canale diplomatice.

ARTICOLUL 3 Executarea cererilor de asistență judiciară reciprocă

1. Cererile de asistență judiciară reciprocă se execută în conformitate cu legislația Părții solicitate, afară dacă se prevede altfel prin prezentul Tratat.
2. Partea solicitată respectă formalitățile și procedurile indicate în mod expres de către Partea solicitantă, afară dacă se prevede altfel prin prezentul Tratat, și cu condiția ca astfel de formalități și proceduri să nu fie contrare legislației interne a Părții solicitate.
3. Autoritatea Centrală a Părții solicitate poate solicita Autorității Centrale a Părții solicitante să furnizeze informații suplimentare pentru a-i permite să execute cererea sau să ia orice măsură care se dovedește necesară potrivit legilor Părții solicitate pentru a da curs cererii.
4. Autoritatea Centrală a Părții solicitate informează cu promptitudine Autoritatea Centrală a Părții solicitate despre rezultatul executării cererii.

ARTICOLUL 4
Forma și conținutul cererilor

1. Cererile de asistență se întocmesc în scris, afară dacă Autoritatea Centrală a Părții solicitate acceptă o cerere formulată într-o altă formă în situații urgente. Dacă cererea nu este formulată în scris, ea se confirmă în scris în termen de 15 zile de la data la care cererea a fost formulată, în afară de cazul în care Autoritatea Centrală a Părții solicitate acceptă altfel.
2. Cererile conțin următoarele:
  - a) datele de identificare ale autorității solicitante;
  - b) obiectul și natura cercetării, urmării sau a altor proceduri, inclusiv dispozițiile legale aplicabile în cauza în care cererea este formulată;
  - c) descrierea faptelor relevante;
  - d) o descriere a probelor, a informațiilor sau a altor activități solicitate; și
  - e) scopul pentru care probele sau altă formă de asistență sunt solicitate.
3. În măsura în care este necesar și posibil, cererea mai include:
  - a) informații cu privire la identitatea și locul unde se află persoana solicitată să furnizeze probe;
  - b) informații cu privire la identitatea și locul unde se află persoana căreia documentele procedurale trebuie să îi fie comunicate, calitatea acestora și modul în care se va face comunicarea;
  - c) informații cu privire la identitatea persoanei sau obiectul a cărei localizare se solicită;
  - d) o descriere corectă a locului sau a persoanei care urmează să fie percheziționată și a obiectului ce urmează să fie confiscat;
  - e) o descriere a modului în care orice mărturie sau declarație trebuie să fie luată și consemnată;
  - f) o descriere a mărturiei sau declarației care se solicită, care va include și lista întrebărilor care urmează să fie adresate;
  - g) o descriere a unei anumite proceduri care ar trebui urmată în îndeplinirea cererii;
  - h) informații privind indemnizațiile și cheltuielile la care persoana solicitată să se înfățișeze pe teritoriul Părții solicitante este îndreptățită;
  - i) termenul limită propus pentru executarea cererii, cu indicarea motivelor și
  - j) orice altă informație ce poate fi adusă la cunoștința Părții solicitate pentru a facilita îndeplinirea cererii.

ARTICOLUL 5
Limba

Cererile se formulează în limba Părții solicitante și va fi însoțită de o traducere în limba Părții solicitate, exceptând cazul în care se convine altfel. Orice documentație solicitată se traduce în limba Părții solicitate.

ARTICOLUL 6
Refuzul de a acorda asistență

1. Asistența judiciară va fi refuzată dacă:
  - a) cererea se referă la infracțiuni considerate de Partea solicitată ca infracțiuni politice sau infracțiuni conexe celor politice;
  - b) cererea se referă la o infracțiune considerată de Partea solicitată ca fiind o infracțiune militară care nu constituie o infracțiune de drept comun;
  - c) se apreciază că executarea cererii ar aduce atingere suveranității, securității, ordinii publice sau altor interese esențiale ale Părții solicitate.
2. Înainte de a refuza asistența potrivit acestui articol, Autoritatea Centrală a Părții solicitate se consultă cu Autoritatea Centrală a Părții solicitante pentru a aprecia dacă asistența poate fi acordată în condițiile pe care le consideră necesare. Atunci când Partea solicitantă acceptă asistența în aceste condiții, condițiile vor fi respectate.
3. În caz de refuz al asistenței, Autoritatea Centrală a Părții solicitate informează Autoritatea Centrală a Părții solicitante cu privire la motivele refuzului.

ARTICOLUL 7
Executarea amânată sau condiționată a cererii

1. Executarea poate fi amânată sau poate fi supusă unor condiții apreciate ca fiind necesare, după consultarea Părții solicitante, atunci când Partea solicitată stabilește că executarea cererii ar aduce atingere unor proceduri aflate în curs de soluționare sau ar pune în pericol siguranța unei persoane pe teritoriul său. Atunci când Partea solicitantă acceptă asistența în aceste condiții, condițiile vor fi respectate.
2. Dacă executarea cererii este amânată, motivele amânării vor fi comunicate.

ARTICOLUL 8
Confidențialitatea și restricții privind folosirea

1. Partea solicitantă poate cere Părții solicitate ca atât cererea cât și conținutul ei să rămână confidențiale, exceptând cazul în care este necesar pentru executarea acesteia. Dacă Partea solicitată nu poate să se conformeze cerinței confidențialității, informează fără întârziere despre aceasta Partea solicitantă, care stabilește dacă cererea mai trebuie sau nu să fie executată.
2. Partea solicitantă nu va folosi sau dezvălui nicio informație sau probă obținută potrivit prezentului Tratat în alte scopuri decât procedurile menționate în cerere, fără consimțământul prealabil al Părții solicitate.
3. Nimic din prezentul articol nu aduce atingere folosirii sau dezvăluirii informațiilor cu condiția să existe o obligație în acest sens potrivit legislației Părții

solicitante referitoare la procedurile penale. Partea solicitantă notifică Părțile solicitate orice astfel de folosire sau dezvăluire, anterior acestela, atunci când este posibil.

ARTICOLUL 9 Notificarea actelor

1. Partea solicitată notifică actele judiciare și orice alt document privitor la sau care face parte din orice cerere de asistență formulată în conformitate cu prevederile prezentului Tratat de către Partea solicitantă.
2. Citațiile pentru înfățișarea unei persoane în fața autorităților competente ale Părții solicitante se transmit Părții solicitate cu cel puțin 40 de zile înainte de data stabilită pentru înfățișare.
3. În măsura în care este posibil, Partea solicitată restituie dovada de notificare în forma indicată în cerere.

ARTICOLUL 10 Localizarea sau identificarea persoanelor și a obiectelor

Dacă Partea solicitantă cere localizarea sau identificarea persoanelor ori a obiectelor pe teritoriul Părții solicitate, aceasta din urmă va depune toate eforturile pentru a stabili locul sau identitatea acestora.

ARTICOLUL 11 Mărturia luată pe teritoriul Părții solicitate

1. O persoană care se află pe teritoriul Părții solicitate, a cărei mărturie sau altă probă este cerută, va fi citată să se înfățișeze în fața autorităților judiciare ale Părții solicitate, în vederea depunerii mărturiei sau prezentării de documente, obiecte ori alte probe.
2. Martorul sau expertul care nu a răspuns citației de înfățișare a cărei comunicare a fost cerută nu va putea fi supus niciunei sancțiuni sau măsurii de constrângere, în afară de cazul în care el se va prezenta din proprie inițiativă pe teritoriul Părții solicitante și dacă va fi din nou citat aici în mod legal.
3. La cerere, Autoritatea Centrală a Părții solicitate transmite în prealabil informații cu privire la data și locul audierii sau colectarea altor probe, în conformitate cu prezentul articol.
4. Partea solicitată poate permite prezența oficialităților Părții solicitante și a altor persoane interesate, astfel cum se specifică în cerere pe parcursul executării sale, și poate, în conformitate cu legislația sa internă, permite acestor persoane să adreseze întrebări.

ARTICOLUL 12

Mărturia luată pe teritoriul Părții solicitante

1. Dacă Partea solicitantă apreciază că înfățișarea personală a unui martor sau expert în fața autorităților ei judiciare este necesară, ea va face mențiune despre aceasta în cererea de înmânare a citației, iar Partea sollicitată va invita acest martor sau expert să se înfățișeze.
2. Partea sollicitată va face cunoscut Părții solicitante răspunsul martorului sau al expertului.
3. Indemnizațiile convenite și cheltuielile de transport și de ședere, rambursabile martorului sau expertului de către Partea solicitantă, vor fi calculate de la locul lor de reședință și le vor fi acordate la niveluri cel puțin egale cu cele aplicate de Partea solicitantă.
4. În cazul prevăzut la paragraful 1 al acestui articol, cererea sau citația va menționa cuantumul aproximativ al indemnizațiilor plătibile, precum și al cheltuielilor de călătorie și de ședere rambursabile.
5. Dacă i se prezintă o cerere în acest sens, Partea sollicitată va putea subscrie un avans martorului sau expertului. Acesta se va menționa în citație și va fi rambursat de către Partea solicitantă.

ARTICOLUL 13

Transferul temporar al persoanelor deținute

1. Orice persoana deținută de către o Parte, a cărei prezență este sollicitată pe teritoriul celeilalte Părți în scopul acordării asistenței în temeiul prezentului Tratat, va fi transferată în acest scop pe teritoriul acestei Părți, dacă persoana și Partea sollicitată consimt.
2. În scopul prezentului articol:
  - a) Partea solicitantă este responsabilă de siguranța persoanei transferate și are autoritatea și obligația de a ține persoana transferată în custodie afară dacă Partea sollicitată cere altfel;
  - b) Partea solicitantă înapoiază persoana transferată în custodia Părții sollicitate imediat ce împrejurările o vor permite și, în orice caz, nu mai târziu de data la care persoana ar fi pusă în libertate pe teritoriul Părții sollicitate, afară dacă ambele Părți și persoana transferată stabilesc altfel;
  - c) Partea solicitantă nu va solicita Părții sollicitate să inițieze extrădarea pentru înapoierea persoanei transferate;
  - d) perioada cât persoana transferată s-a aflat în custodie pe teritoriul Părții solicitante se deduce din perioada de detenție pe care persoana respectivă este sau va fi obligată să o execute pe teritoriul Părții sollicitate.

3. Transferarea temporară va putea fi refuzată dacă:
- prezența persoanei deținute este necesară într-un proces penal în curs pe teritoriul Părții solicitate;
  - transferarea persoanei deținute este susceptibilă să îi prelungească detenția.

Articolul 14 Imunitatea

- O persoană care se înfățișează în baza unei citații în fața autorităților judiciare ale Părții solicitante, nu va putea fi nici urmărită, nici deținută, nici supusă vreunei alte restricții a libertății sale individuale pe teritoriul acestei Părți pentru fapte sau condamnări anterioare plecării sale de pe teritoriul Părții solicitate.
- Persona care nu acceptă invitația făcută conform articolului 12 sau nu consimte la cererea formulată conform articolului 13 nu poate, din acest motiv, să fie pasibilă de nicio pedeapsă sau măsură de constrângere.
- Imunitatea prevăzută de prezentul articol va înceta dacă persoana având posibilitatea să părăsească teritoriul Părții solicitante timp de 15 zile consecutive, după ce prezența sa nu mai era cerută de autoritățile judiciare, va rămâne totuși pe acest teritoriu sau se va reîntoarce aici după ce îl va fi părăsit.

ARTICOLUL 15 Audierea prin videoconferință

- Dacă o persoană care se află pe teritoriul Părții solicitate trebuie să fie audiată ca martor sau ca expert de către autoritățile competente ale Părții solicitante, aceasta din urmă poate cere ca audierea să aibă loc prin videoconferință.
- Partea solicitată consimte la audierea prin videoconferință, cu condiția ca recurgerea la aceasta să nu fie contrară principiilor sale fundamentale de drept și cu condiția să dispună de mijloacele tehnice necesare videoconferinței. Dacă Partea solicitată nu dispune de mijloacele tehnice care să permită videoconferința, Partea solicitantă poate pune la dispoziție Părții solicitate aceste mijloace, cu acordul acesteia din urmă.
- Cererile de audiere prin videoconferință conțin, pe lângă informațiile indicate la articolul 4 din prezentul Tratat, denumirea autorității și numele persoanelor care vor efectua audierea.
- Autoritatea competentă a Părții solicitate va cita persoana în scopul înfățișării, conform prevederilor legislației sale.
- Referitor la audierea prin videoconferință se aplică următoarele reguli:
  - audierea are loc în prezența unei autorități competente a Părții solicitate, asistată de un interpret, dacă este necesar. Această autoritate este, de asemenea,

responsabilă pentru identificarea persoanei audlate și pentru respectarea principiilor fundamentale de drept ale Părții solicitate. Dacă autoritatea competentă a Părții solicitate consideră că principiile fundamentale de drept ale Părții solicitate au fost încălcate în timpul audierii, aceasta ia imediat măsurile necesare pentru ca audierea să se desfășoare conform principiilor menționate;

b) măsurile referitoare la protecția persoanei care urmează a fi audiată vor fi convenite, e autoritățile competente ale Părții solicitante și ale Părții solicitate;

c) audierea este efectuată direct sau sub conducerea autorității competente a Părții solicitante conform dreptului său intern;

d) la cererea Părții solicitante sau a persoanei ce urmează a fi audiată, Partea solicitată veghează ca acestei persoane să i se asigure, dacă este necesar, un interpret;

e) persoana care urmează a fi audiată poate invoca dreptul de a nu depune mărturie, dacă acest drept este recunoscut fie de legea Părții solicitate, fie de legea Părții solicitante.

6. Fără a aduce atingere oricărei măsuri convenite în ceea ce privește protecția persoanelor, autoritatea competentă a Părții solicitate întocmește la sfârșitul audierii un proces-verbal în care se consemnează data și locul audierii, identitatea persoanei audlate, identitățile și calitățile oricăror alte persoane ale Părții solicitante care au participat la audiere, informații privind depunerea jurământului și condițiile tehnice în care audierea s-a desfășurat. Autoritatea Centrală a Părții solicitante va transmite acest document Autorității Centrale a Părții solicitante.

7. Fiecare Parte ia măsurile necesare pentru ca, atunci când martorii sau experții sunt audiați pe teritoriul său, conform prezentului articol, și refuză să depună mărturie atunci când sunt obligați să o facă sau când depun mărturii mincinoase, să se aplice legea națională a Părții solicitate.

8. Părțile, la discreția lor, vor aplica prevederile prezentului articol, dacă este oportun și se convine astfel între autoritățile competente, pentru audierea prin videoconferință a învinuților sau inculpaților. În acest caz, Părțile se vor consulta și vor decide cu privire la stabilirea și realizarea videoconferinței în conformitate cu legislațiile lor interne și cu instrumentele internaționale relevante. Audierea prin videoconferință a învinuților sau inculpaților poate avea loc numai cu consimțământul acestora.

ARTICOLUL 16

Percheziția, sechestrul și remiterea

1. Partea solicitată execută o cerere a Părții solicitante privind percheziția, sechestrarea și remiterea oricărui obiect, dacă cererea cuprinde informații care justifică o astfel de acțiune conform legislației Părții solicitate.

2. Executarea cererilor privind percheziția, sechestrul și remiterea vor fi supuse legii Părții solicitate.

3. La cerere, orice organ care are în posesie un obiect sechestrat certifică identificarea acestuia, continuitatea posesiei precum și orice modificări intervenite în starea obiectului. Asemenea cereri se transmit prin intermediul Autorităților Centrale.

4. Autoritatea Centrală a Părții solicitate poate cere ca Partea solicitantă să fie de acord cu modalitățile și condițiile pe care Partea solicitată le consideră necesare în vederea protejării intereselor oricărui terț de bună credință.

ARTICOLUL 17

Asistența în cadrul procedurilor de confiscare

1. Părțile își acordă asistență în cadrul procedurilor ce implică identificarea, localizarea, reținerea, sechestrarea și confiscarea produselor și instrumentelor infracțiunii potrivit dreptului intern al Părții solicitate.

2. Dacă Autoritatea Centrală a uneia dintre Părți ia la cunoștință că produsele sau instrumentele infracțiunii se află pe teritoriul celeilalte Părți și ar putea fi reținute, sechestrate sau confiscate conform legii acelei Părți, ea poate informa Autoritatea Centrală a celeilalte Părți. Dacă Partea astfel notificată are competența, această informație poate fi prezentată autorităților sale pentru a se stabili dacă este adecvată întreprinderea vreunei acțiuni. Autoritățile respective emit o decizie în conformitate cu legislația țării lor, iar Autoritatea Centrală a acelei Părți aduce la cunoștința celeilalte Părți acțiunea întreprinsă.

ARTICOLUL 18

Măsurile provizorii

1. La cererea Părții solicitante, autoritatea competentă a Părții solicitate poate dispune măsuri provizorii în vederea menținerii unei situații existente, a protejării unor interese legale amenințate sau conservării mijloacelor de probă, dacă activitatea solicitată prin cerere nu este vădit inadmisibilă sau inoportună potrivit legislației Părții solicitate.

2. Partea solicitată poate acorda asistența parțial sau condiționat, îndeosebi în ceea ce privește o limită de timp.

ARTICOLUL 19

Restituirea obiectelor

1. Atunci când pe teritoriul Părții solicitante s-a săvârșit o infracțiune și s-a pronunțat o hotărâre de condamnare, obiectele sechestrate de către Partea solicitată pot fi returnate Părții solicitante în vederea confiscării în conformitate cu legea internă a Părții solicitate.

2. Drepturile terților de bună credință asupra acestor bunuri vor fi respectate.

ARTICOLUL 20
Restituirea fondurilor publice deturnate

1. Când Partea solicitată sechestrează sau confiscă bunuri care constituie fonduri publice, indiferent dacă acestea au fost sau nu spălate și care au fost deturnate de pe teritoriul Părții solicitante, Partea solicitată va returna obiectele sechestrate sau confiscate.
2. Atunci când este cazul, dacă Părțile nu convin altfel, Partea solicitată va deduce cheltuielile rezonabile suportate în timpul cercetării, urmărilor sau judecății care a condus la returnarea sau dispunerea de bunurile confiscate potrivit prezentului articol.
3. Ca regulă generală, returnarea se va face pe baza unei hotărâri definitive pronunțată pe teritoriul Părții solicitante; cu toate acestea Partea solicitată poate returna bunurile înainte finalizării procesului, în conformitate cu legea sa internă.

ARTICOLUL 21
Restituirea documentelor sau obiectelor

Autoritatea Centrală a Părții solicitate poate solicita Autorității Centrale a Părții solicitante să restituie, cât de curând posibil, orice documente, procese verbale sau obiecte care i-au fost furnizate în executarea unei cereri formulate în baza prezentului Tratat.

ARTICOLUL 22
Schimbul spontan de informații

1. Autoritatea Centrală a unei Părți poate, fără cerere prealabilă, să transmită Autorității Centrale a celeilalte Părți informații, atunci când apreciază că aceste informații ar putea ajuta partea destinatară să inițieze sau să finalizeze investigații ori proceduri sau atunci când aceste informații ar putea conduce la formularea de către această Parte a unei cereri în temeiul prezentului Tratat.
2. Partea care furnizează informația poate, conform dreptului său național, să supună anumitor condiții utilizarea acesteia de către Partea destinatară. Partea destinatară este obligată să respecte aceste condiții.

ARTICOLUL 23
Certificarea și autentificarea

Documentele transmise prin intermediul Autorităților Centrale în aplicarea prezentului Tratat vor fi scutite de orice formalitate, cum ar fi certificarea, autentificarea sau legalizarea.

ARTICOLUL 24
Cheltuieli

1. Partea solicitată suportă toate cheltuielile privind îndeplinirea unei cereri, cu excepția celor de mai jos, care vor fi suportate de Partea solicitantă:

- a) onorariile experților;
- b) cheltuielile de traducere, interpretare și de transcriere;
- c) indemnizațiile și cheltuielile referitoare la deplasarea persoanelor conform articolului 11 și articolului 12 din prezentul Tratat;
- d) costurile cu organizarea și desfășurarea videoconferințelor și cu interpretarea unor astfel de proceduri, afară dacă se convine altfel între Părți, potrivit articolului 15 ;.
- e) costurile cu transferul persoanelor deținute, potrivit articolului 13 din prezentul Tratat.

2. Dacă în timpul efectuării unei cereri se constată că aducerea acesteia la îndeplinire ar impune cheltuieli exorbitante, Autoritățile Centrale se vor consulta în vederea stabilirii modalităților și condițiilor potrivit cărora îndeplinirea cererii poate continua.

ARTICOLUL 25
Relația cu alte tratate

Asistența și procedurile prevăzute în prezentul Tratat nu împiedică pe niciuna din Părți să acorde asistență celeilalte Părți în baza prevederilor altor tratate internaționale la care este parte sau potrivit legislației sale interne. Părțile pot de asemenea să își acorde asistență în baza oricărui aranjament, acord sau cutume care se aplică între agențiile de aplicare a legii ale Părților.

ARTICOLUL 26
Consultări

Autoritățile Centrale ale Părților se consultă în legătură cu aplicarea prezentului Tratat, fie în general, fie în legătură cu un caz concret. Autoritățile Centrale pot conveni și asupra unor măsuri practice pe care le consideră necesare pentru a facilita aplicarea Tratatului.

ARTICOLUL 27
Soluționarea diferendelor

Orice diferend care apare între Părți în legătură cu interpretarea și aplicarea prezentului Tratat se soluționează pe calea consultării între Părți pe canale diplomatice.

ARTICOLUL 28
Intrarea în vigoare, amendarea și denunțarea

1. Presentul Tratat va intra în vigoare la 30 de zile după primirea ultimei notificări prin care Părțile își comunică reciproc îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a acestuia.

2. Presentul Tratat se aplică și infracțiunilor săvârșite înainte de intrarea sa în vigoare.

3. Presentul Tratat poate fi amendat în orice moment prin acordul Părților. Orice modificare va intra în vigoare în conformitate cu procedura prevăzută la paragraful 1.

4. Fiecare Parte poate denunța prezentul Tratat printr-o notificare scrisă transmisă pe canale diplomatice. O astfel de denunțare își produce efectele 6 luni după data primirii notificării de către cealaltă Parte.

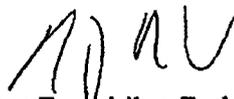
Drept care subsemnații, legal împuterniciți în acest scop, au semnat acest Tratat.

Semnat la 13 iunie 2017, la Brasília, în două exemplare originale, în limbile română, portugheză și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul oricărei divergențe de interpretare, textul în limba engleză prevalează.

Pentru România

Pentru Republica Federativă
a Braziliei

Copie certificată pentru conformitate cu
originalul

Corina Badea, director

Direcția Tratatelor Internaționale
Ministerul Afacerilor Externe

TRATADO ENTRE A ROMÊNIA E A REPÚBLICA FEDERATIVA DO BRASIL
SOBRE AUXÍLIO JURÍDICO MÚTUO EM MATÉRIA PENAL

A Romênia

e

A República Federativa do Brasil,
doravante denominados de "Partes",

Considerando o compromisso das Partes em fortalecer suas estruturas jurídicas de cooperação em matéria penal,

Considerando ainda as respectivas convenções multilaterais sobre essa matéria, particularmente a Convenção das Nações Unidas contra o Crime Organizado Transnacional, a Convenção das Nações Unidas contra a Corrupção, a Convenção das Nações Unidas contra o Tráfico Ilícito de Entorpecentes e Substâncias Psicotrópicas e os instrumentos universais de combate ao terrorismo,

Desejando melhorar a eficiência das autoridades responsáveis pela aplicação da lei em ambos os países na investigação, nos processos criminais e combater o crime, de modo mais efetivo, como forma de proteger suas respectivas sociedades democráticas e valores comuns,

Reconhecendo a particular importância do combate a crimes graves, incluindo a corrupção, a lavagem de dinheiro e o tráfico ilícito de pessoas, armas de fogo, munição, explosivos, o terrorismo e o financiamento do terrorismo,

Relembrando o Tratado de Extradução entre a Romênia e a República Federativa do Brasil, assinado em Brasília, em 12 de agosto de 2003,

Expressando seus desejos de concluírem instrumento jurídico moderno sobre auxílio jurídico mútuo em matéria penal,

Acordaram as seguintes disposições:

ARTIGO 1º
Alcance do Auxílio

1. As Partes prestar-se-ão o mais amplo auxílio jurídico, conforme as disposições do presente Tratado, em relação a investigações, a processos criminais e à prevenção ao crime e em procedimentos relacionados à matéria penal.
2. O auxílio jurídico incluirá:

- a) Comunicação de atos processuais;
- b) tomada de depoimentos ou outras declarações de pessoas, inclusive por videoconferência;
- c) transferência temporária de pessoas sob custódia;
- d) busca e apreensão;
- e) transmissão de documentos, registros e outros elementos probatórios;
- f) localização ou identificação de pessoas ou objetos;
- g) identificação, localização, bloqueio, apreensão, perdimento de produtos do crime e auxílio em procedimentos relacionados;
- h) devolução de ativos;
- i) transmissão espontânea de informações;
- j) qualquer outro tipo de auxílio permitido pela legislação da Parte Requerida e acordado entre as Autoridades Centrais das Partes.

3. O auxílio será prestado independentemente de a conduta objeto do pedido ser punível nos termos da legislação de ambas as Partes. Quando forem solicitados a busca e apreensão de provas, o bloqueio ou perdimento de produtos ou instrumentos do crime, a Parte Requerida pode, discricionariamente, prestar o auxílio, de acordo com sua lei interna.

ARTIGO 2º Autoridades Centrais

1. Cada Parte indicará uma Autoridade Central para transmitir e receber pedidos nos termos do presente Tratado.
2. Para os propósitos do presente Tratado, as Autoridades Centrais serão os respectivos Ministérios da Justiça das Partes.
3. As Autoridades Centrais comunicar-se-ão diretamente, o que não impedirá a comunicação pelos canais diplomáticos.

ARTIGO 3º

Cumprimento de Pedidos de Auxílio Jurídico

1. Pedidos de auxílio jurídico serão cumpridos de acordo com a legislação da Parte Requerida, salvo se estabelecido de outra forma pelo presente Tratado.
2. A Parte Requerida cumprirá as formalidades e os procedimentos indicados expressamente pela Parte Requerente, salvo se estabelecido de outra forma pelo presente Tratado e desde que tais formalidades e procedimentos não sejam contrários à legislação interna da Parte Requerida.
3. A Autoridade Central da Parte Requerida poderá solicitar à Autoridade Central da Parte Requerente informações adicionais que permitam àquela cumprir o pedido ou tomar quaisquer medidas necessárias, nos termos da legislação da Parte Requerida, para o seu cumprimento.
4. A Autoridade Central da Parte Requerida informará imediatamente à Autoridade Central da Parte Requerente sobre o resultado do cumprimento do pedido.

ARTIGO 4º

Forma e Conteúdo dos Pedidos

1. Os Pedidos de auxílio deverão ser apresentados por escrito, salvo se a Autoridade Central da Parte Requerida aceitar, em situações de urgência, outras formas de pedidos. Quando o pedido não for feito por escrito, deverá ser confirmado, por escrito, dentro de quinze dias após o pedido ter sido feito, salvo se a Autoridade Central da Parte Requerida concordar que se proceda de outra maneira.
2. Os pedidos de auxílio incluirão o seguinte:
  - a) identificação da autoridade requerente;
  - b) objeto e natureza da investigação, da persecução ou outros procedimentos, inclusive os dispositivos legais aplicáveis ao caso a que o pedido se refere;
  - c) resumo dos fatos relevantes;
  - d) descrição dos elementos de provas, da informação ou de outras diligências solicitadas; e
  - e) finalidade para a qual se solicitam os elementos de prova ou outro auxílio.
3. Na medida do necessário e possível, o pedido incluirá também:

- a) informações sobre a identidade e a localização de qualquer pessoa de quem se solicita a produção de provas;
- b) informações sobre a identidade e a localização da pessoa a quem devam ser comunicados os atos processuais, a qualidade na qual lhe são comunicados e a forma na qual esta comunicação deve ser feita;
- c) informações relativas à identidade e à localização provável da pessoa ou do objeto a ser identificado;
- d) descrição precisa do local ou da pessoa a em que se deve proceder a busca e do objeto a ser apreendido;
- e) descrição da forma na qual testemunho ou declaração deve ser tomado e registrado;
- f) descrição do testemunho ou da declaração solicitados, incluindo a lista de perguntas a serem feitas;
- g) descrição do procedimento específico a ser seguido no cumprimento do pedido;
- h) informações sobre provisões e custos aos quais faz jus a pessoa solicitada a comparecer na Parte Requerente;
- i) sugestão fundamentada de prazo para cumprimento do pedido; e
- j) qualquer outra informação que possa ser fornecida à Parte Requerida para facilitar o cumprimento do pedido.

ARTIGO 5º

Idioma

Os pedidos deverão ser feitos no idioma da Parte Requerente e acompanhados por tradução para o idioma da Parte Requerida, salvo se acordado de outra forma. Qualquer documentação solicitada deverá ser traduzida para o idioma da Parte Requerida.

ARTIGO 6º

Denegação de Auxílio

1. Poder-se-á denegar auxílio quando:

- a) o pedido se referir a crimes considerados, pela Parte Requerida, de natureza política ou relacionados a tais crimes;
- b) o pedido se referir a crime considerado, pela Parte Requerida, de natureza militar, que não constitua crime na lei comum;
- c) se considere que o cumprimento do pedido ofenderia a soberania, a segurança, a ordem pública ou outros interesses essenciais da Parte Requerida.

2. Antes de negar auxílio nos termos deste Artigo, a Autoridade Central da Parte Requerida consultará a Autoridade Central da Parte Requerente para verificar se o auxílio pode ser prestado conforme as condições que julgar necessárias. Caso a Parte Requerente aceite o auxílio condicionado, deverá respeitar as condições estipuladas.

3. No caso de denegação de auxílio, a Autoridade Central da Parte Requerida deverá informar a Autoridade Central da Parte Requerente das razões da recusa.

ARTIGO 7º

Cumprimento do Pedido Adiado ou Condicionado

1. Se a Parte Requerida julgar que o cumprimento do pedido comprometeria processos em andamento ou colocaria em risco a segurança de qualquer pessoa em seu território, poder-se-á adiar o cumprimento do pedido ou submetê-lo às condições consideradas necessárias, após consulta à Parte Requerente. Caso a Parte Requerente aceite o auxílio sujeito a condições, deverá cumpri-las.

2. Caso o cumprimento do pedido seja adiado, dever-se-á justificar o adiamento.

ARTIGO 8º

Confidencialidade e Limitações ao Uso

1. A Parte Requerente poderá solicitar que a Parte Requerida mantenha a confidencialidade acerca do fato e da substância do pedido, exceto na medida necessária para seu cumprimento. Se a Parte Requerida não puder agir de acordo com a solicitação de confidencialidade, deverá informar imediatamente à Parte Requerente, que decidirá se o pedido deverá ser cumprido.

2. A Parte Requerente não usará ou divulgará, sem prévia autorização da Parte Requerida, qualquer informação ou prova obtida nos termos deste Tratado para qualquer fim, salvo para os procedimentos declarados no pedido.

3. Nenhum dos dispositivos contidos neste Artigo constituirá impedimento ao uso ou à divulgação das informações no âmbito do procedimento criminal caso haja obrigação nesse sentido nos termos da legislação da Parte Requerente. A Parte Requerente notificará a Parte Requerida antecipadamente a qualquer divulgação, sempre que possível.

ARTIGO 9º
Comunicação de Atos Processuais

1. A Parte Requerida providenciará a comunicação de atos processuais e a entrega de qualquer outro documento relativo ou componente de pedido de auxílio feito de acordo com o presente Tratado pela Parte Requerente.
2. Citações, notificações e intimações para o comparecimento de pessoas perante as autoridades competentes da Parte Requerente deverão ser enviadas à Parte Requerida pelo menos 40 dias antes da data estabelecida para o comparecimento.
3. A Parte requerida apresentará o comprovante de entrega, sempre que possível, na forma especificada no pedido.

ARTIGO 10
Localização ou Identificação de Pessoas ou Objetos

Quando a Parte Requerente solicitar a localização ou identificação de pessoas ou de objetos no território da Parte Requerida, esta deverá diligenciar no sentido de localizá-los ou identificá-los.

ARTIGO 11
Depoimento na Parte Requerida

1. Qualquer pessoa no território da Parte Requerida de quem se solicite a produção de provas deverá ser intimada a comparecer para testemunhar ou produzir documentos, registros ou outras provas.
2. Testemunha ou perito que deixe de responder à intimação de comparecimento cuja comunicação foi solicitada não poderá ser submetido a qualquer sanção ou medida de coerção, salvo se entrar no território da Parte Requerente por iniciativa própria e for ali citado novamente de forma legal.

3. Quando solicitada, a Autoridade Central da Parte Requerida fornecerá com antecedência informação sobre a data e o local da tomada de depoimento ou da produção de outras provas, de acordo com o presente Artigo.

4. A Parte Requerida poderá permitir a presença de representantes da Parte Requerente e de outras pessoas interessadas, mencionadas no pedido, no curso do seu cumprimento, e poderá permitir, de acordo com sua legislação, que essas pessoas apresentem perguntas.

ARTIGO 12

Depoimento na Parte Requerente

1. Quando a Parte Requerente julgar que o comparecimento de testemunha ou de perito perante suas próprias autoridades judiciais seja particularmente necessário, deverá mencioná-lo no pedido para citação ou intimação, e a Parte Requerida deverá convidar a testemunha ou perito a comparecer.

2. A Parte Requerida deverá informar a Parte Requerente sobre a resposta dada pela testemunha ou pelo perito.

3. As devidas provisões e os custos de transporte e estada a serem reembolsados à testemunha ou ao perito pela Parte Requerente deverão ser calculados com base em seu local de residência e deverão ser ao menos iguais àquelas aplicadas pela Parte Requerente.

4. No caso disposto no parágrafo 1 do presente Artigo, o pedido ou a intimação deverá indicar o valor provável da provisão a ser paga e as despesas com o transporte e as diárias a serem reembolsadas.

5. Caso se apresente pedido nesse sentido, a Parte Requerida poderá conceder adiantamento à testemunha ou ao perito. Isso deverá ser mencionado no pedido de citação ou intimação e reembolsado pela Parte Requerente.

ARTIGO 13

Transferência Temporária de Pessoas sob Custódia

1. Qualquer pessoa sob custódia de uma Parte, cuja presença no território da outra Parte seja solicitada para fins de auxílio, nos termos do presente Tratado, será transferida para aquele fim, caso a pessoa e a Parte Requerida assim consentam.

2. Para fins deste Artigo:

a) A Parte Requerente será responsável pela segurança da pessoa transferida e terá a autoridade e a obrigação de manter essa pessoa sob custódia, salvo autorização em contrário da Parte Requerida;

b) A Parte Requerente devolverá a pessoa transferida à custódia da Parte Requerida assim que as circunstâncias permitam e, de forma alguma, após a data na qual ela seria liberada da custódia no território da Parte Requerida, salvo em caso de entendimento contrário de ambas as Partes e da pessoa transferida;

c) A Parte Requerente não requererá à Parte Requerida a abertura de processo de extradição para o regresso da pessoa trasladada;

d) O período de custódia no território da Parte Requerente será deduzido do período de detenção que a pessoa em questão esteja ou venha a ser obrigada a cumprir no território da Parte Requerida.

3. A transferência temporária poderá ser recusada:

a) se a presença da pessoa sob custódia é necessária para procedimentos criminais em curso no território da Parte Requerida;

b) se a transferência for passível de estender a detenção.

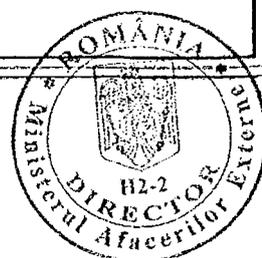
ARTIGO 14 Imunidade

1. A pessoa intimada a comparecer perante as autoridades judiciais da Parte Requerente não será processada, delida ou sujeita a qualquer outra restrição de liberdade pessoal, no território daquela Parte, por atos ou condenações que precederam sua partida do território da Parte Requerida.

2. A pessoa que não aceitar o convite feito nos termos do Artigo 12 ou que não consentir com pedido feito nos termos do Artigo 13 não poderá, por essa razão, estar sujeita a qualquer penalidade ou medida de coerção.

3. A imunidade sobre a qual o presente Artigo dispõe deixará de ser aplicada quando a pessoa que tenha tido a oportunidade de deixar o território da Parte Requerente por período de quinze dias consecutivos depois de ter sido oficialmente notificada pelas autoridades judiciais de que sua presença não era mais necessária tenha, entretanto, permanecido no território, ou, tendo partido, tenha retornado.

ARTIGO 15

Audiência por videoconferência

1. Caso pessoa que se encontre no território da Parte Requerida tiver de ser ouvida como testemunha ou perito pelas autoridades competentes da Parte Requerente, esta poderá solicitar que a audiência seja feita por videoconferência.
2. A Parte Requerida aceitará a realização da audiência por videoconferência, desde que não seja contrária aos princípios fundamentais de sua legislação e sob a condição de que disponha dos meios técnicos exigidos para a videoconferência. Quando a Parte Requerida não dispuser dos meios técnicos exigidos para a videoconferência, a Parte Requerente poderá disponibilizar tais meios à Parte Requerida, com o consentimento desta.
3. Além das informações descritas no Artigo 4 do presente Tratado, os pedidos para a realização da audiência por videoconferência deverão mencionar o nome da autoridade e das pessoas que conduzirão a audiência.
4. As autoridades competentes da Parte Requerida intimarão a pessoa a comparecer, conforme os dispositivos de sua legislação.
5. As seguintes regras serão aplicadas à audiência por videoconferência:
  - a) a audiência ocorrerá na presença de autoridade competente da Parte Requerida, auxiliada, caso necessário, por intérprete. Esta autoridade deverá ser responsável por assegurar tanto a identificação da pessoa a ser ouvida quanto o respeito aos princípios fundamentais de direito da Parte Requerida. Caso a autoridade competente da Parte Requerida considere que os princípios fundamentais de direito da Parte Requerida estão sendo infringidos, deverá, imediatamente, tomar as medidas necessárias para assegurar que a audiência prossiga de acordo com aqueles princípios;
  - b) as autoridades competentes da Parte Requerente e da Parte Requerida deverão entrar em acordo acerca das medidas para a proteção da pessoa a ser ouvida, quando necessárias;
  - c) a audiência deverá ser conduzida por, ou ocorrer sob a direção de, autoridade competente da Parte Requerente, de acordo com o direito interno da Parte Requerente;
  - d) a pedido da Parte Requerente ou da pessoa a ser ouvida, a Parte Requerida certificar-se-á de que esta seja auxiliada por intérprete, se necessário;
  - e) a pessoa a ser ouvida poderá invocar o direito de não prestar depoimento caso tal direito seja reconhecido nos termos das leis da Parte Requerida ou Requerente.
6. Sem prejuízo de qualquer medida mencionada acima para a proteção de pessoas, a autoridade competente da Parte Requerida deverá, ao término da audiência, emitir relatório

mencionando a data e o local da audiência, a identidade da pessoa ouvida, a identidade e a descrição de outras pessoas na Parte Requerida que participaram da audiência, o compromisso ou juramento feito e as condições técnicas nas quais a audiência ocorreu. A Autoridade Central da Parte Requerida deverá transmitir esse documento à Autoridade Central da Parte Requerente.

7. Cada Parte adotará as medidas necessárias para assegurar que, quando testemunhas ou peritos forem ouvidos em seus territórios, nos termos do presente Artigo, e recusarem-se a prestar depoimento embora sejam obrigados a fazê-lo, ou prestarem falso testemunho, a legislação interna da Parte Requerida seja aplicada.

8. As Partes poderão, a seu critério, aplicar também as disposições do presente Artigo, caso cabível e com a concordância de suas autoridades competentes, às audiências por videoconferência das quais participe pessoa processada ou investigada penalmente. Nesse caso, a decisão de realizar a videoconferência e o seu desenvolvimento deverão ser acordados entre as Partes, de conformidade com o seu direito interno e com os instrumentos internacionais apropriados. As audiências das quais participe o réu ou o investigado em procedimento criminal só podem ocorrer com o seu consentimento.

ARTIGO 16

Busca, Apreensão e Entrega

1. A Parte Requerida cumprirá pedido da Parte Requerente relativo à busca, apreensão e entrega de quaisquer itens, desde que o pedido inclua informação que justifique tal ação segundo as leis da Parte Requerida.
2. O cumprimento dos pedidos de busca, apreensão e entrega estará sujeito às leis da Parte Requerida.
3. Qualquer funcionário público que tenha sob sua custódia um bem apreendido certificará, caso solicitado, a continuação da custódia, a identidade do bem e a integridade de sua condição. Esses pedidos serão transmitidos por meio das Autoridades Centrais.
4. A Autoridade Central da Parte Requerida poderá solicitar que a Parte Requerente concorde com os termos e as condições que a Parte Requerida julgue necessários para proteger os interesses de terceiros de boa-fé.

ARTIGO 17

Auxílio no Processo de Perdimento

1. As Partes auxiliar-se-ão em processos que envolvam identificação, localização, bloqueio, seqüestro e perdimento de produtos e instrumentos do crime de acordo com a lei interna da Parte Requerida.

2. Caso a Autoridade Central de uma Parte saiba que produtos e instrumentos do crime estão localizados no território da outra Parte e podem estar sujeitos a bloqueio, seqüestro e perdimento nos termos das leis daquela Parte, essa Autoridade Central poderá informar a Autoridade Central da outra Parte. Caso a Parte notificada tenha jurisdição, essa informação pode ser apresentada às suas autoridades para determinar se cabe alguma providência. Essas autoridades decidirão de acordo com as leis de seu país, e a Autoridade Central desse país assegurará que a outra Parte tenha conhecimento da medida adotada.

ARTIGO 18 Medidas Cautelares

1. Por solicitação expressa da Parte Requerente, a autoridade competente da Parte Requerida ordenará medidas cautelares, para preservar situação existente, proteger interesses jurídicos ameaçados ou preservar elementos de prova, caso o procedimento visado pelo pedido não pareça manifestamente inadmissível ou inoportuno segundo o direito da Parte Requerida.

2. A Parte Requerida poderá prestar auxílio parcialmente ou sujeito a condições, em particular limites temporais.

ARTIGO 19 Devolução de Ativos

1. Quando um crime houver sido cometido, e uma condenação houver sido obtida na Parte Requerente, os ativos apreendidos pela Parte Requerida poderão ser devolvidos à Parte Requerente com o propósito de perdimento, de acordo com a lei interna da Parte Requerida.

2. Os direitos reclamados por terceiros de boa-fé sobre esses ativos serão respeitados.

ARTIGO 20 Devolução de Dinheiro Público Apropriado Indevidamente

1. Quando a Parte Requerida apreenda ou determine o perdimento de ativos que constituam recursos públicos, tendo sido lavados ou não, e que tenham sido apropriados indevidamente da Parte Requerente, a Parte Requerida devolverá os ativos apreendidos ou perdidos.

2. Nos casos em que caiba e salvo se as Partes convencionarem de outra forma, a Parte Requerida poderá deduzir os custos razoáveis advindos das investigações, dos processos ou

procedimentos judiciais que levem à devolução ou disposição dos ativos, objeto de perdimento nos termos do presente Artigo.

3. A devolução ocorrerá, de forma geral, com base em decisão final na Parte Requerente; contudo, a Parte Requerida poderá devolver os ativos antes da conclusão do processo de acordo com sua legislação interna.

ARTIGO 21

Devolução de Documentos e Bens

A Autoridade Central da Parte Requerida poderá solicitar que a Autoridade Central da Parte Requerente devolva, tão logo seja viável, quaisquer documentos, registros ou bens fornecidos a ela no cumprimento de pedido nos termos do presente Tratado.

ARTIGO 22

Informação Espontânea

1. A Autoridade Central de uma Parte pode, sem solicitação prévia, enviar informações à Autoridade Central da outra Parte, quando considerar que a divulgação de tal informação possa auxiliar a Parte recipiente a iniciar ou conduzir investigações ou processos, ou possa levar a Parte a encaminhar pedido nos termos deste Tratado.

2. A Parte fornecedora pode, conforme suas leis internas, impor condições sobre o uso dessas informações pela Parte recipiente. A Parte recipiente estará vinculada a essas condições.

ARTIGO 23

Certificação ou Autenticação

Documentos transmitidos por meio das Autoridades Centrais, nos termos deste Tratado, serão isentos de certificação, autenticação ou legalização.

ARTIGO 24

Custos

1. A Parte Requerida arcará com todos os custos relacionados ao atendimento do pedido, com exceção dos relacionados abaixo, os quais a Parte Requerente deverá arcar:

- a) os honorários dos peritos;
- b) os custos relativos a serviços de tradução, interpretação e transcrição;

- c) as provisões e os custos associados ao comparecimento de qualquer pessoa nos termos dos Artigos 11 e 12 do presente Tratado;
- d) os custos de estabelecimento e operação de videoconferência e a tradução simultânea de tais procedimentos, a menos que convencionado de outra forma pelas Partes, de acordo com o Artigo 15;
- e) os custos da transferência de pessoas sob custódia nos termos do Artigo 13 do presente Tratado.

2. Caso se verifique que o cumprimento do pedido exige despesas de natureza extraordinária, as Autoridades Centrais consultar-se-ão para determinar os termos e as condições sob as quais o auxílio solicitado pode ser fornecido.

ARTIGO 25 Relação com outros Tratados

O auxílio e os procedimentos estabelecidos no presente Tratado não constituirão impedimento para que qualquer das Partes preste auxílio à outra por meio de dispositivos de outros acordos internacionais de que faça parte ou com base em dispositivos de suas leis internas. As Partes poderão, ainda, prestar auxílio nos termos de qualquer convenção, acordo ou outra prática que possam ser aplicáveis entre os órgãos de cumprimento da lei das Partes.

ARTIGO 26 Consultas

As Autoridades Centrais das Partes consultar-se-ão a respeito da implementação deste Tratado, em geral, ou, em relação a um caso específico. As Autoridades Centrais também poderão convencionar as medidas práticas que sejam necessárias com intuito de facilitar a implementação deste Tratado.

ARTIGO 27 Solução de Controvérsias

Qualquer controvérsia entre as Partes, com relação à interpretação ou à aplicação do presente Tratado será resolvida por meio de consultas entre as Partes pelos canais diplomáticos.

ARTIGO 28 Entrada em Vigor, Emendas e Denúncia

1. O presente Tratado entrará em vigor 30 dias após o recebimento da última notificação pela qual as Partes se informarão acerca do cumprimento dos procedimentos domésticos necessários para a entrada em vigor.

2. O presente Tratado aplicar-se-á, também, a crimes cometidos antes de sua entrada em vigor.

3. O presente Tratado poderá ser emendado, a qualquer tempo, por consentimento mútuo entre as Partes. Qualquer modificação entrará em vigor de acordo com o procedimento disposto no parágrafo 1.

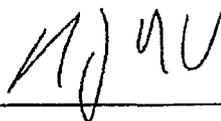
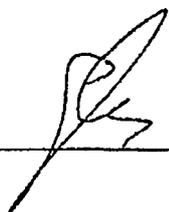
4. Qualquer das Partes pode denunciar o presente Tratado por meio de notificação, por escrito, à outra Parte pelos canais diplomáticos. A denúncia produzirá efeito seis meses após a data de recebimento da notificação pela outra Parte.

Em fé do que, os abaixo assinados, devidamente autorizados por seus respectivos Governos, assinaram o presente Tratado.

Feito em Brasília, no dia 13 de Junho de 2017 em dois originais, em romeno, português e inglês, todos os textos sendo igualmente autênticos. Em caso de divergência na interpretação, o texto em inglês deverá prevalecer.

PELA ROMÊNIA

PELA REPÚBLICA FEDERATIVA DO
BRASIL

Copie certificată pentru conformitate cu
originalul

Corina Badea, director
Direcția Tratatelor Internaționale
Ministerul Afacerilor Externe

**Treaty
between Romania and the Federative Republic of Brazil
on mutual legal assistance in criminal matters**

Romania and the Federative Republic of Brazil, hereinafter referred to as "Parties",

Considering the commitment of the Parties to strengthen their legal framework on cooperation in criminal matters,

Considering further the relevant multilateral conventions on this matter, specially the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, the United Nations Convention against Corruption, the United Nations Convention against Illicit Trafficking in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances and the universal instruments against terrorism,

Wishing to improve the effectiveness of the law enforcement authorities of both countries in the investigation and prosecution of crime, and to combat crime in a more effective way as a mean of protecting their respective democratic societies and common values,

Recognizing the particular importance of combating serious crime including corruption, money laundering and the illicit trafficking in persons, firearms, ammunition, explosives, terrorism and the financing of terrorism,

Recalling the Treaty on extradition between Romania and the Federative Republic of Brazil, signed in Brasilia on August, 12, 2003,

Expressing their will to conclude a modern legal instrument on mutual legal assistance in criminal matters,

Have agreed as follows:

**ARTICLE 1
Scope of Assistance**

1. The Parties shall provide the widest measure of mutual legal assistance, in accordance with the provisions of this Treaty, in connection with the investigation, prosecution and prevention of offences, and in proceedings relating to criminal matters.

2. Mutual legal assistance shall include:

- a) service of documents;
- b) taking testimony or statements of persons, including by videoconference;
- c) temporary transfer of persons in custody;
- d) search and seizure;
- e) providing documents, records, evidentiary material and items;

- f) locating or identifying persons or items;
- g) identifying, locating, freezing, seizing, confiscating the proceeds of crime and assistance in related proceedings;
- h) return of assets;
- i) spontaneous information;
- j) other forms of assistance permitted under the laws of the Requested Party and agreed upon by the Central Authorities of the Parties.

3. Assistance shall be provided without regard as to whether the conduct that originated the request would be punishable under the legislation of both Parties. Where a request is made for search and seizure of evidence, or to freeze or confiscate proceeds or instrumentalities of crime, the Requested Party may, at its discretion, render the assistance, in accordance with its domestic law.

ARTICLE 2 Central Authorities

1. Each Party shall designate a Central Authority for transmitting and receiving requests under this Treaty.
2. For the purposes of this Treaty, the Central Authorities shall be the Parties respective Ministries of Justice.
3. The Central Authorities shall communicate directly with each other, which does not preclude communication through diplomatic channels.

ARTICLE 3 Execution of Requests for Mutual Legal Assistance

1. Requests for mutual legal assistance shall be executed according to the legislation of the Requested Party, unless otherwise stipulated in this Treaty.
2. The Requested Party shall comply with the formalities and procedures expressly indicated by the Requesting Party unless otherwise stipulated in this Treaty, and provided that such formalities and procedures are not contrary to the domestic law of the Requested Party.
3. The Central Authority of the Requested Party may ask the Central Authority of the Requesting Party to provide additional information to enable it to execute the request or to undertake any steps which may be necessary under the laws of the Requested Party in order to give effect to the request.
4. The Central Authority of the Requested Party shall promptly inform the Central Authority of the Requesting Party on the outcome of the execution of the request.

ARTICLE 4
Form and Content of Requests

1. Requests for assistance shall be made in writing, unless the Central Authority of the Requested Party accepts a request made in another form for reasons of urgency. Where the request is not made in writing, it shall be confirmed in writing within 15 days after the request has been made, unless the Central Authority of the Requested Party otherwise agrees.

2. Requests shall include the following:

- a) the identification of the requesting authority;
- b) the object and nature of the investigation, prosecution, or other proceedings, including the provisions of laws applicable to the case to which the request relates;
- c) a summary of the relevant facts;
- d) a description of the evidence, information or other activities requested; and
- e) the purpose for which the evidence or other assistance is sought.

3. To the extent necessary and possible, the request shall also include:

- a) information on the identity and whereabouts of any person requested to provide evidence;
- b) information on the identity and whereabouts of the person on whom procedural documents are to be served, on his or her capacity and on how the service is to take place;
- c) information relating to the identity and presumed whereabouts of the person or item to be identified;
- d) an accurate description of the place or person to be searched and of the item to be confiscated;
- e) a description of the manner in which any testimony or statement is to be taken and recorded;
- f) a description of the requested testimony or statement, which shall include a list of questions to be asked;
- g) a description of a specific procedure that should be followed when executing the request;
- h) information on the allowances and costs to which the person requested to appear in the Requesting Party is entitled;
- i) a time limit proposed for executing the request, stating reasons; and
- j) any other information that may be provided to the Requested Party in order to facilitate the execution of the request.

ARTICLE 5
Language

Requests shall be made in the language of the Requesting Party and accompanied by a translation into the language of the Requested Party, unless it is agreed otherwise. Any required documentation shall be translated into the language of the Requested Party.

ARTICLE 6
Refusal to Grant Assistance

1. Assistance shall be refused where:

- a) the request concerns offenses considered by the Requested Party to be political offenses or related to such offenses;
- b) the request refers to an offence considered by the Requested Party to be a military offense, which is not an offence of ordinary jurisdiction;
- c) it is deemed that executing the request would harm the sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests of the Requested Party.

2. Before refusing assistance pursuant to this article, the Central Authority of the Requested Party shall consult with the Central Authority of the Requesting Party to consider whether assistance can be given subject to the conditions it deems necessary. If the Requesting Party accepts assistance subject to these conditions, it shall comply with such conditions.

3. In the event of refusal of assistance, the Central Authority of the Requested Party shall inform the Central Authority of the Requesting Party about the reasons for refusal.

Article 7
Postponed or conditioned execution of request

1. If the Requested Party determines that execution of a request would jeopardize ongoing proceedings or imperil the safety of any person in its territory, the execution may be postponed, or made subject to conditions deemed necessary after consultation with the Requesting Party. If the Requesting Party accepts the assistance subject to the conditions, it shall comply with such conditions.

2. If the execution of the request is postponed, reasons shall be given for the postponement.

ARTICLE 8
Confidentiality and Restrictions of Use

1. The Requesting Party may require that the Requested Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to its execution. If the Requested Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the Requesting Party, which shall then determine whether the request should nevertheless be executed.

2. The Requesting Party shall not use or disclose any information or evidence obtained under this Treaty for any purposes other than for the proceedings stated in the request without prior consent of the Requested Party.

3. Nothing in this Article shall preclude the use or disclosure of information to the extent that there is an obligation to do so under the laws of the Requesting Party in criminal proceedings. The Requesting Party shall notify the Requested Party in advance of any such disclosure, wherever possible.

ARTICLE 9
Service of Documents

1. The Requested Party shall serve judicial documents and any other document that concerns or is part of any request for assistance made under this Treaty by the Requesting Party.

2. Summonses for the appearance of a person before the competent authorities of the Requesting Party shall be sent to the Requested Party at least 40 days before the date set for appearance.

3. The Requested Party shall return a proof of service whenever possible in the manner specified in the request.

ARTICLE 10
Locating or Identifying Persons or Items

Where the Requesting Party requires locating or identifying persons or items in the territory of the Requested Party, the latter shall use its best efforts to locate or identify them.

ARTICLE 11
Testimony in the Requested Party

1. A person who is in the territory of the Requested Party and is required to give testimony or other evidence shall be summoned to appear in view of testifying or producing documents, items or other evidence.

2. A witness or expert who has failed to comply with a summons to appear the service of which was requested may not be subject to any sanctions or measures of coercion, unless he or she enters the territory of the Requesting Party at his or her own initiative and is there legally summoned again.

3. Upon request, the Central Authority of the Requested Party shall send in advance information about the date and place of the hearing or collection of other evidence, according to this Article.

4. The Requested Party may permit the presence of officials from the Requesting Party and other interested persons, as specified in the request during its execution, and may, pursuant to its legislation, allow such persons to present questions.

ARTICLE 12
Testimony in the Requesting Party

1. Where the Requesting Party deems that the personal appearance of a witness or expert before its own judicial authorities is particularly necessary, it shall make a mention in this respect, in the request for service of summons, and the Requested Party shall invite the witness or expert to appear.
2. The Requested Party shall inform the Requesting Party on the answer of the witness or expert.
3. The due allowances and the traveling and subsistence expenses to be refunded to the witness or expert by the Requesting Party shall be calculated from his or her place of residence and shall be at rates at least equal to those applied by the Requesting Party.
4. In the case under paragraph 1 of this Article, the request or the summons shall mention the approximate allowances payable and the traveling and subsistence expenses refundable.
5. If presented with a request in this respect, the Requested Party may grant an advance to the witness or expert. This shall be mentioned in the summons and refunded by the Requesting Party.

ARTICLE 13
Temporary Transfer of Persons in Custody

1. A person in the custody of one Party whose presence in the territory of the other Party is sought for the purpose of providing assistance under this Treaty shall be transferred for that purpose if the person and the Requested Party consent.
2. For the purposes of this Article:
  - a) the Requesting Party shall be responsible for the safety of the transferred person and shall have the authority and the obligation to keep the transferred person in custody unless otherwise authorized by the Requested Party;
  - b) the Requesting Party shall return the transferred person to the custody of the Requested Party as soon as circumstances permit and in any event no later than the date upon which he or she would have been released from custody in the territory of the Requested Party, unless otherwise agreed by both Parties and the transferred person;
  - c) the Requesting Party shall not require the Requested Party to initiate extradition proceedings for the return of the transferred person;

d) the period of custody in the territory of the Requesting Party shall be deducted from the period of detention, which the person concerned is or will be obliged to undergo in the territory of the Requested Party.

3. Temporary transfer may be refused:

- a) if the presence of the person in custody is needed in criminal proceedings that are ongoing in the territory of the Requested Party;
- b) if the transfer is likely to prolong detention.

ARTICLE 14 Immunity

1. A person appearing on a summons before the judicial authorities of the Requesting Party, shall not be prosecuted or detained or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in the territory of that Party in respect of acts or convictions prior to his or her departure from the territory of the Requested Party.

2. A person who does not accept an invitation made under Article 12 or does not consent to a request made under Article 13 may not, for this reason, be subject to any penalty or measure of coercion.

3. The immunity provided for in this Article shall expire when the person, having had, for a period of fifteen consecutive days from the date when his or her presence is no longer required by the judicial authorities, an opportunity of leaving the territory of the Requesting Party, has nevertheless remained in the territory, or having left it, has returned.

ARTICLE 15 Video-conference hearings

1. If a person is in the territory of the Requested Party and has to be heard as a witness or expert by the competent authorities of the Requesting Party, the latter may request that the hearing take place by video-conference.

2. The Requested Party shall accept the hearing by video-conference, provided that it is not contrary to fundamental principles of its law and on condition that it has the technical means to carry out such hearing. Where the Requested Party does not have the technical means required for video-conference, the Requesting Party may make such means available to the Requested Party, with the latter's consent.

3. Requests for hearings by video-conference shall contain, in addition to the information referred to in Article 4 of this Treaty, the name of the authority and the persons who will be conducting the hearing.

4. The competent authorities of the Requested Party shall summon the person to appear, according to the provisions of its own legislation.

5. With reference to hearings by video conference, the following rules shall apply:

a) the hearing shall take place in the presence of the competent authority from the Requested Party, where necessary assisted by an interpreter. This authority shall also be responsible for ensuring both the identification of the person to be heard and respect for the fundamental legal principles of the Requested Party. If the competent authority of the Requested Party is of the view that during the hearing the fundamental legal principles of the Requested Party are being infringed, that authority shall immediately take the necessary measures to ensure that the hearing continues in accordance with those principles;

b) measures for the protection of the witness or expert shall be agreed, where necessary, between the competent authorities of the Requesting Party and of the Requested Party;

c) the hearing shall be conducted directly by, or under the direction of, the competent authority of the Requesting Party in accordance with its own law;

d) upon request by the Requesting Party or the person to be heard, the Requested Party shall make sure that the latter is assisted by an interpreter, if necessary;

e) the person to be heard may claim the right not to testify if such right is recognized under the law of the Requested or Requesting Party.

6. With no prejudice to the abovementioned measures for the protection of persons, the competent authority of the Requested Party shall, after the end of the hearing, write a report including the date and venue of the hearing, the identity of the person heard, the identity and description of other people in the Requested Party who participated in the hearing, the commitment or oath taken and the technical conditions under which the hearing took place. The Central Authority of the Requested Party shall transmit this document to the Central Authority of the Requesting Party.

7. Each Party shall take the necessary steps to ensure that, when witnesses or experts are heard in its territory, under this Article, and refuse to testify where they are bound to do so or give false testimony, the national law of the Requested Party will apply.

8. The Parties shall, in their discretion, apply the provisions of this article, if it is appropriate and agreed upon by the competent authorities, to the video-conference hearings in which a defendant or suspect in a criminal proceeding take part. In this case, the Parties shall consult with each other and decide on holding and carrying out the video-conference in conformity with their domestic laws and the appropriate international instruments. The hearings in which the defendant or suspect under investigation in a criminal proceeding take part can only take place upon their consent.

ARTICLE 16
Search, Seizure and Delivery

1. The Requested Party shall execute a request of the Requesting Party related to the search, seizure and delivery of any items, provided that the request includes information that justifies such an action according to the legislation of the Requested Party.
2. The execution of requests for search, seizure and delivery shall be subject to the law of the Requested Party.
3. Any official who has custody of a seized item shall, if requested, certify the continuity of custody, the identity of the item and the integrity of its condition. These requests shall be transmitted through the Central Authorities.
4. The Central Authority of the Requested Party may require consent of the Requesting Party to terms and conditions which the Requested Party may deem necessary to protect *bona-fide* third party interests.

ARTICLE 17
Assistance in Confiscation Procedures

1. The Parties shall assist each other in proceedings involving the identification, location, seizure, freezing and confiscation of the proceeds and instrumentalities of crime in accordance with the domestic law of the Requested Party.
2. If the Central Authority of one Party becomes aware that proceeds or instrumentalities of crime are located in the territory of the other Party and may be liable to seizure, freezing or confiscation under the law of that Party, it may so inform the Central Authority of the other Party. If the notified Party has jurisdiction, this information may be presented to its authorities to determine whether any action is appropriate. Said authorities shall issue their decision in accordance with the law of their country and the Central Authority of that Party shall ensure that the other Party is aware of the action taken.

ARTICLE 18
Provisional Measures

1. Upon express request by the Requesting Party, the competent authority of the Requested Party shall implement provisional measures in order to preserve an existing situation, to safeguard threatened legal interests or to preserve evidence if the proceeding aimed at by the request does not appear to be clearly inadmissible or inappropriate under the law of the Requested Party.
2. The Requested Party may grant the assistance partially or subject to conditions, in particular time limitation.

ARTICLE 19
Return of assets

1. Where an offence has been committed and a conviction has been obtained in the Requesting Party, the assets which have been seized by the Requested Party may be returned to the Requesting Party for the purpose of confiscation, in accordance with the domestic law of the Requested Party.

2. The rights claimed by *bona-fide* third parties over these assets shall be respected.

ARTICLE 20
Return of Embezzled Public Funds

1. When the Requested Party seizes or confiscates assets which constitute public funds, whether or not these have been laundered, and which have been embezzled from the Requesting Party, the Requested Party shall return the seized or confiscated assets.

2. Where appropriate, unless Parties decide otherwise, the Requested Party may deduct reasonable expenses incurred in investigations, prosecutions or judicial proceedings leading to the return or disposition of confiscated property pursuant to this article.

3. The return shall occur, as a general rule, based on a final judgement in the Requesting Party; however, the Requested Party may return the assets before the conclusion of the proceedings in accordance with its domestic law.

ARTICLE 21
Return of Documents and Items

The Central Authority of the Requested Party may require the Central Authority of the Requesting Party to return, as soon as possible, any documents, records, or items furnished to it in execution of a request made under this Treaty.

ARTICLE 22
Spontaneous Information

1. The Central Authority of a Party may, without prior request, forward information to the Central Authority of the other Party, when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving Party in initiating or carrying out investigations or proceedings, or might lead to a request by that Party under this Treaty.

2. The providing Party may, pursuant to its domestic law, impose conditions on the use of such information by the receiving Party. The receiving Party shall be bound by those conditions.

ARTICLE 23
Certification and Authentication

Documents processed through the Central Authorities under this Treaty shall be exempt from any formality, such as certification, authentication or legalization.

ARTICLE 24
Costs

1. The Requested Party shall pay all costs relating to the execution of a request, except for those below, which shall be incurred by the Requesting Party:

- a) experts' fees;
- b) costs related to translation, interpretation and transcription;
- c) allowances and costs related to the appearance of persons under Articles 11 and 12 of this Treaty;
- d) the costs of establishing and operating video-conferencing, and the interpretation of such proceedings, unless otherwise agreed upon by the Parties, in accordance with article 15;
- e) costs of transferring persons in custody, under Article 13 of this Treaty.

2. Where during the execution of a request it is found that such execution requires exorbitant expenses, the Central Authorities shall consult each other to establish how and under what conditions the execution of the request may continue.

ARTICLE 25
Relation with Other Treaties

Assistance and procedures set forth in this Treaty shall not prevent either of the Parties from granting assistance to the other Party through the provisions of other international treaties to which it may be a party, or through the provisions of its domestic law. The Parties may also provide assistance pursuant to any arrangement, agreement or practice which may be applicable between the law enforcement agencies of the Parties.

ARTICLE 26
Consultations

The Central Authorities of the Parties shall consult with each other concerning the implementation of this Treaty either generally or in relation to a particular case. The Central Authorities may also agree on such practical measures as may be necessary to facilitate the implementation of this Treaty.

ARTICLE 27
Dispute Settlement

Any dispute arising between the Parties in relation to the interpretation or application of this Treaty shall be settled by means of consultation between the Parties through diplomatic channels.

ARTICLE 28
Entry into Force, Amendments and Denunciation

1. This Treaty shall enter into force 30 days after the receipt of the last notification by which the Parties inform each other of the completion of their domestic procedures necessary for its entry into force.
2. This Treaty shall also apply to offences committed prior to its entry into force.
3. This Treaty may be amended at any time by mutual consent of the Parties. Any modification shall enter into force in accordance with the procedure provided in paragraph 1.
4. Either Party may denounce this Treaty by means of a written notification transmitted to the other Party through diplomatic channels. Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt of the notification by the other Party.

In witness whereof, the undersigned, duly authorized, have signed this Treaty.

Signed at Brasilia, on the 13th of June 2017, in two originals, in Romanian, Portuguese and English, all of them being equally authentic. In case of any divergence in interpretation, the English text shall prevail.

For Romania

For the Federative Republic of Brazil

Copie certificată pentru conformitate cu originalul

Corina Badea, director

Direcția Tratatelor Internaționale
Ministerul Afacerilor Externe

